

7. Міжкультурна комунікація

Надольська Ю.А.

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри методики*

викладання германських мов

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

м. Мелітополь, Україна

Віхляєва А.С.

магістрантка II курсу

філологічного факультету

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

м. Мелітополь, Україна

НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВІДЕОФІЛЬМУ

Реалії сьогодення свідчать, що здобуття якісної освіти та престижної роботи неможливе без знання іноземної мови. Знання хоча б однієї іноземної мови збагачує людину, розширює її світогляд, дозволяє пізнати культуру та звичаї мови яка вивчається. Реформування та модернізація освіти, що відбулися в країні, свідчить про те, що на вимогу часу потрібно мотивувати учнів, змінювати підходи та формат навчання на уроках іноземної мови, в нашому випадку – німецької.

Одним із кроків підвищення ефективності та мотивації до навчання учнів під час вивчення німецької мови є впровадження інтерактивних технологій навчання, а саме – відеофільму, медійних технологій, зокрема, що є досить важливим у формуванні комунікативної компетенції. До того ж розвивається соціокультурна та країнознавча освіченість, систематизуються культурологічна інформація. Специфіка використання відеофільму на уроці полягає у тому, що

він поєднує зорові та звукові образи у типових обставинах, пропонує учням різні мовленнєві ситуації, в яких вони за допомогою вчителя можуть опинитися у ролі активних учасників комунікації та наблизитися до сучасних реалій іншої країни, збільшує словниковий запас, підвищує мотивацію до вивчення німецької мови та створює умови для самостійної роботи учнів.

Обираючи відеофільм, вчителів необхідно брати до уваги наступні вимоги:

- автентичність фільму, який має бути знятий професіоналами в країні, мова якої вивчається. Крім того, мова, якою говорять герої, має відповідати стандартній мові, а реалії у фільмові мають відображати сучасну епоху;

- тематика фільму, повинна бути актуальною і цікавою. В учнів має виникнути бажання дізнатися більше про країну, мова якої вивчається, і про людей (в нашому випадку – молоді), які спілкуються цією мовою;

- цінність відеофільму з точки зору мови (виявити, яким багажем нових слів потрібно оволодіти для розуміння змісту фільму) [2, с. 60].

На думку дослідників Ю.І.Верисокіна, Н.О.Пшеняникової[1, с. 3], готуючись до показу фільму необхідно:

- 1) визначити, скільки часу ми можемо виділити роботі з художнім фільмом. Його обсяг зазвичай варіюється з 60 до 120 хвилин, але у педагога у своєму розпорядженні такого часу немає. Тому доречним буде виділяти окремі фрагменти з фільму, що містять логічну послідовність подій, а потім необхідно ґрунтовно працювати над кожним з цих фрагментів. Показ усього фільму може бути здійсненим як завершальна робота над усім ним.

- 2) розробити з урахуванням поставлених цілей, мовних і країнознавчих особливостей фільму і його тематики вправ і завдань, які спрямовані на зняття мовних труднощів, на повне розуміння змісту фільму, на розкриття і обговорення проблематики фільму, на пояснення реалій і менталітету іншої культури. Такі вправи і завдання умовно можна розділити на 3 групи: вправи перед переглядом фільму, під час демонстрації і після неї.

Розглянемо вправи та практичні завдання під час перегляду відеофільму «Jenseits der Stille» [4] (По той бік тиші) на уроках німецької мови, які мають трьохетапний розподіл навчальних дій.

На першому етапі роботи з відеофільмом учням пропонується вправа «Асоціативний куш», яка формує навички критичного мислення, розширює світогляд та творчі здібності учнів. Наприклад:

- *Was versteht ihr unter den Begriffen “Familie”, “Verständniss”, “Mitfühlen” und “Liebe”? Was bedeutet für euch “Familie”, “Verständniss”, “Mitfühlen”, “Liebe”?*

Після виконання цього завдання учням пропонується дати відповіді на запитання та обґрунтувати свою позицію.

- *Was wisst ihr von den Gehörlosekranken? Was ist euch von ihrer Lebensweise, ihren Gefühlen bekannt?*

- *Wie denkt ihr, worüber wird es dem Titel nach, in diesem Text handeln?*

- *Was wisst ihr von den Taubkranken? Was ist euch von ihrer Lebensweise, ihren Gefühlen bekannt?* [4].

Під час перегляду фільма учням пропонується виконати такі вправи, а саме вибрати правильні варіанти:

1. Kreuzt an, was ihr noch nicht gesehen habt.

– *Das Treffen mit Tom.*

– *Die Mutter bringt die*

2. Wählt die richtige Antwort.

Warum übersetzt Lara die Liebesmelodrama für die Mutter?

1. *Sie versteht spanische Sprache nicht;*

2. *Mama ist krank an Gehörlosigkeit;*

3. *Mama ist zu müde den Film selbst zu übersetzen.*

Warum kann Lara so schlecht lesen?

a) Sie ist sehr faul dafür; b) Sie lernt in 1.Klasse; c) Ihre Eltern haben keine Zeit für sie und wegen ihrer Gehörlosigkeit.

In welcher Stadt leben Tante und Onkel von Lara?

a) Berlin; b) Leipzig; c) Bonn

Wer ist Tom?

a) Er ist ein Geschäftspartner; b) Er ist ein alter Bekannter; c) Er ist ein neuer Freund von Lara.

Kam Laras Vater zu ihrer Aufnahmeprüfung?

a) Ja, er kam; b) Nein; c) Er kam, aber später [4].

Після перегляду відеофільму учні отримують завдання практичного характеру, мета таких завдань – сформувати в учнів навички критичного мислення під час роботи з медіаповідомленням, навчити аналізувати потік медіаінформації, удосконалити навички іншомовної комунікативності застосовуючи їх на практиці:

a) *Sehen Sie sich den Videoclip an und geben Sie das historische Denkmal in Berlin an. Sagen Sie uns, was Sie über ihn wissen.*

б) *Sehen Sie sich das Video an und weisen Sie auf den Anblick Berlins hin, den Sie gesehen haben. Sagen Sie uns, was Sie über sie wissen.*

в) *Sehen Sie sich das Video an und weisen Sie auf das Wahrzeichen Berlins hin. Sagen Sie uns, was Sie über sie wissen.*

г) *Sehen Sie sich das Video an und geben Sie an, zu welchem Song Laura und Tom tanzen. Sagen Sie uns, worum es in dem Lied geht. Warum hat sich der Autor des Films Ihrer Meinung nach auf diese Szene konzentriert?*

У процесі перегляду відеофільму на заняттях німецької мови створюються умови, для спілкування, коли учні або вступають в розмову та дискутують, знайомляться з історією, культурою, географією країни тощо.

Таким чином, використання відео на заняттях з німецької мови сприяє виникненню «ефекту співучасті та співчуття з героями», що, в свою чергу, утворює умови реальної мотивованої комунікації; інформація подається динамічно, що посилює результативний аспект навчання, збільшує щільність спілкування на заняттях. Динамічність та емоційність уведення відеоматеріалу сприяє запам'ятовуванню інформації, збільшує вірогідність сприйняття і використаних лексичних одиниць в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верисокин Ю.И. Видеофильм как средство мотивации школьников при обучении иностранному // Иностранные языки в школе. 2003. № 5. С. 31-34.
2. Воробьева О.С. Использование художественного фильма на уроке немецкого языка в старших классах // Иностранные язык в школе. 2006. №7. С. 59-61.
3. Пшеняникова Н.О. Використання відеофільмів на уроках англійської мови // Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. 2012. Режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN17/12pnouam.pdf>
4. «Jenseits der Stille» online sehen («За гранню тиші», 1996 р. (Німеччина)) // Moviepilot. Режим доступу:
URL: <https://www.moviepilot.de/movies/jenseits-der-stille/>